

P/F Vestlax
Postboks 82
410 Kollafjørður

Argir, hin 15. mai 2009
Málnr.: US-41209-093/08/14
Málsviðgeri: UM

Umhvørvisgóðkenning

av

Smoltstøðini hjá P/F Vestlax við Gjógv (S-08)

Henda umhvørvisgóðkenning av smoltstøðini hjá P/F Vestlax (S-08) við Gjógv í Sunda kommunu, er givin við heimild í grein 26 í løgtingslóg nr. 134 frá 29. oktober 1988 um umhvørvisvernd, sum broytt við løgtingslóg nr. 128 frá 22. desember 2008, og grein 1, stk. 4 og 4a, í kunngerð nr. 54 frá 3. mai 1994, seinni broytt í grein 5, nr.1 og 4 í kunngerð nr. 90 frá 28. september 2007, um at leggja eftirlits- og umsitingaruppgávur eftir umhvørvisverndarlógini til Umhvørvisstovuna.

1. Endamál

Endamálið við umhvørvisgóðkenningini er at fyrirbyggja og avmarka dálking av náttúru og umhvørvi og ampar, sum kunnu standast av virkseminum.

2. Umsóknin

Umhvørvisstovan fekk hin 11. august 2008 umsókn um umhvørvisgóðkenning av smoltstøðini hjá P/F Vestlax við Gjógv.

Saman við umsóknini og seinni eru móttiknar upplýsingar um virkið, m.a. um framleiðslu og útlát frá virkinum. Eisini eru tekningar móttiknar av smoltstøðini, m.a. matrikulkort og yvirlit yvir spillivatnsútleiðingar. Eisini hevur Umhvørvisstovan verið á vitjan á smoltstøðini í sambandi við umsóknina.

Tað móttikna tilfarið hevur verið grundarlag undir viðgerðini av umsóknini.

3. Lýsing av virkseminum

Smoltstøðin er á matr. nr. 128b við Gjógv í Sunda kommunu. Eigari av smoltstøðini er P/F Vestlax í Kollafirði. Smoltstøðin hevur loyvisbræv til at reka smoltstøð til aling av laks og sílum.

Smoltstøðin keypir rogn frá veitara í Føroyum ella uttanlands, og verða rognini lögð í bakkar, til tey eru klakt. Tá yngulin hevur brúkt allan blommusekkin, verður hann startfóðraður og røktaður fram til útseting.

Fyri at verja m.a. ímóti soppi og sjúku, verða hjálpið sum kaustisk soda, salt, kloramin og vaksina nýttar. Eisini fyri at verja rogn, yngul og smolt, verður innkomandi vatn til støðina, ið er meiri enn 60 m³/t, fyrst sílað og síðani UV-viðgjørt. Tá vatnið verður endurnýtt, verður tað lívfrøðiliga reinsað, áðrenn tað verður brúkt aftur. Smoltstøðin hevur vatnmátara á støðini.

Smoltstøðin hevur triggjar spillivatnsútleiðingar, og møguligt er at taka sýni av øllum trimum. Rist er á øllum kørunum, so fiskur ikki fer við spillivatninum. Deyður fiskur verður samlaður dagliga og goymdur í einum tøttum kassa, til hann verður latin IRF til brenningar. Annað burturkast, so sum fóðursekkir og plattar, verður eisini latið til IRF.

4. Viðgerð

Umhvørvisstovan hevur, í sambandi við ásetanina av treytum í umhvørvisgóðkenningini, viðgjørt ávirkanina á umhvørvið frá smoltstøðum sum heild. Serliga vóru tað viðurskifti í sambandi við spillivatn, sum vórðu viðgjörd. Avgjørt varð ikki at seta markvirði á spillivatnsútlát, orsakað av, at vatnið í stóran mun verður endurnýtt. Framleiðslan á smoltstøðum er avmarkað, og flestu smoltstøðirnar liggja við góðar resipientar. Hinvegin metir Umhvørvisstovan tað vera umráðandi, at alt spillivatn verður leitt á sjógv við góðum vatnskifti.

Umhvørvisstovan setur tó sum eina treyt í umhvørvisgóðkenningina, at spillivatnið skal kannast fyri total-nitrogen og total-fosfor eina ferð árliga, tá framleiðslan er upp ímóti tí mesta. Orsøkin er tann, at Umhvørvisstovan ynskir at fáa kunnleika til, hvussu nógv føðsluevni eru í spillivatninum.

Á vitjani tann 16.03.09 (mál. nr. US-41209-093/08-1) varð staðfest, at smoltstøðin onga kemikaliugoymslu hevur, ið kann halda aftur møguligar lekar og spill. Hetta skal smoltstøðin fáa í rættlag innan 15. juni 2009. Eisini varð staðfest, at tann eina spillivatnsútleiðingin hjá smoltstøðini ikki fylgir leiðreglunum fyri spillivatnsútleiðingar, tí útleiðingin fer út í eina á. P/F Vestlax skal tí innan 1. juli 2009 senda Umhvørvisstovuni eina ætlan um, hvussu og nær viðurskiftini koma í rættlag, soleiðis at spillivatnsútleiðingin verður leidd út á sjógv við góðari útskipting. Henda ætlan skal síðani góðkennast av Umhvørvisstovuni.

Annars metir Umhvørvisstovan tað ikki vera neyðugt at áseta aðrar treytir enn tær, sum vórðu skotnar upp í samráði við Føroya Havbúnaðarfelag.

Uppskot til umhvørvisgóðkenning varð sent til viðmerkingar til P/F Vestlax, Sunda kommunu og Heilsufrøðiligu starvsstovuna. Ongar viðmerkingar vóru til uppskotið.

5. Góðkenningartreytir

5.1. Innrætting og rakstur

- 5.1.1. Virkið skal rekast soleiðis, at treytirnar í hesi góðkenning altíð verða hildnar.
- 5.1.2. Øki, sum hoyra til virkið, skulu verða týðiliga avmerkt og møguliga hegnað.
- 5.1.3. Virkið skal halda øll útlát so lág sum gjørligt. Miðast skal eftir at nýta bestu tøku tøkni (BAT¹) og framferðarhættir og í tann mun krøv verða sett um reinsing av útláti, skal tøka reinsiútgerðin nýtast til fulnar.
- 5.1.4. Virkið skal seta vatnmátara upp, sum mátar vatnnýtsluna hjá virkinum.
- 5.1.5. Rist skal vera á øllum smoltkørum, sum forðar fyri, at fiskur sleppur út við spillivatninum.
- 5.1.6. Miðast skal eftir at nýta evni og tilfar, ið hava minst møguligt árin á umhvørvið.
- 5.1.7. Fiskur frá smoltstøðum kann einans setast út á alistøðir, ið eru góðkendar til aling av fiski.
- 5.1.8. Um virkseimið heldur uppat, skal alt tilfar og øll útgerð beinast burtur.

5.2. Goymslur

- 5.2.1. Evni og tilfar, ið kunnu dálka, skulu goymast soleiðis, at einki útlát til umhvørvið kann fara fram. Goymslur skulu innrættast soleiðis, at møguligir lekar og spill kunnu haldast aftur. Freistin at fáa hetta í rættlag er 15. juni 2009.
- 5.2.2. Evni, ið eru á goymslu uttandura, skulu vera í fløtum, sum eru góðkend til uttandura goymslu av viðkomandi evni.

5.3. Óljóð, ristingar og ljós

- 5.3.1. Óljóð² frá virkseminum má ikki fara upp um virðini í talvu 1.

Talva 1: Markvirði fyri óljóð - dB(A)

Dagur	Tíð	Øki 1	Øki 2	Øki 3	Øki 4
Mán – frí	07.00 - 18.00	70	60	55	45
Ley	07.00 - 14.00	70	60	55	45
Mán – frí	18.00 - 22.00	70	60	45	40
Ley	14.00 - 22.00	70	60	45	40
Halgidagar	07.00 - 22.00	70	60	45	40
Allar dagar	22.00 - 07.00	70	60	40	35

Øki 1: Vinnuøki og havnarøki, har larmandi virkseimi kann fara fram.

Øki 2: Vinnuøki og havnarøki, har minni larmandi virkseimi kann fara fram.

Øki 3: Blandað bústaðar- og miðstaðarrøki.

Øki 4: Bústaðarøki.

- 5.3.2. Í tíðarskeiðnum kl. 22-07 kann óljóð (løtuvirði) í bústaðarøkjum (øki 3 og 4) í mesta lagi fara 15 dB(A) upp um omanfyreivendu markvirði.
- 5.3.3. Virkseimið skal ikki hava við sær ampar av óljóði, íroknað lág- ella háfrekvent óljóð, ristingum, ljósi ella geislingum. Um ampar verða av hesum, skulu neyðug tiltøk setast í verk.
- 5.3.4. Tyrflutningur skal ikki hava við sær ampa, og kann einans fara fram gerandisdagar

¹ Best Available Techniques.

² Ásett sum tað ekvivalenta, korrigeraða óljóðstøðið í dB(A) í viðkomandi økjum sambært kommunalu byggisamtyktini.

millum kl. 7.00 og 18.00.

5.4. Útleiðing til luft

- 5.4.1. Virkseimið má ikki hava við sær ampar av royki, lukti ella dusti uttan fyri øki virkisins.
- 5.4.2. Allar útleiðingar til luft skulu fyrst uppeftir.
- 5.4.3. Um ampar verða av royki, lukti, dusti ella øðrum, skulu avmarkandi tiltøk setast í verk.

5.5. Spillivatn

- 5.5.1. Alt spillivatn skal leiðast í lokaðum røri beinleiðis á sjógv við góðari útskipting. Munnin á spillivatnsleiðingini skal verða minst 1 metur undir hægstu fjøru.
- 5.5.2. P/F Vestlax skal innan 1. juli 2009 senda Umhvørvisstovuni eina ætlan fyri, hvussu og nær spillivatnsviðurskiptini koma í rættlag. Ætlanin skal síðani góðkennast av Umhvørvisstovuni.
- 5.5.3. Eingin sjónlig slóð skal verða eftir spillivatnsútlátið.
- 5.5.4. Sýnistøkubrunnur skal vera, ið ger tað møguligt at taka sýni av spillivatninum.
- 5.5.5. Sýnir skulu takast av spillivatninum eina ferð árliga. Sýnini skulu kannast fyri total-nitrogen og total-fosfor. Sýnini skulu takast um ta tíð, tá ið biomassin á smoltstøðini er av tí mesta.
- 5.5.6. Umhvørvisstovan kann krevja, at botnkanning verður gjørd við munnan til spillivatnsútlátið, um hetta verður mettt at verða neyðugt.
- 5.5.7. Um úrslit av botnkanningunum vísa, at dálking fer fram, sum ikki er uttan týðning, kann Umhvørvisstovan seta krøv um bótandi atgerðir.

5.6. Burturkast

- 5.6.1. Alt burturkast skal handfarast í samsvari við galdandi reglur um burturkast³.
- 5.6.2. Burturkast skal goymast soleiðis, at tað ikki er til ampa.
- 5.6.3. Burturkastið skal latast góðkendum móttakara, og skal skiljast sambært ásetingum móttakarans.

5.7. Óhapp

- 5.7.1. Har vandi er fyri evnafrøðiligum spilli, skal arbeiddast á skynsaman hátt, so at dálking ikki stendst av hesum.
- 5.7.2. Virkið skal hava mannagongdir til fyribyrging av dálkingaróhappum og til upprudding eftir møgulig óhapp.
- 5.7.3. Virkið skal, um neyðugt, hava útgerð til upprudding eftir møgulig dálkingaróhapp.
- 5.7.4. Henda dálkingaróhapp, ella um fiskur sleppur, skulu beinanvegin setast í verk tiltøk til avmarking og upprudding.
- 5.7.5. Størri útlát ella dálking skal beinanvegin fráboðast Umhvørvisstovuni. Eisini skal ein frágreiðing um orsök og møgulig tiltøk til upprudding v.m. sendast Umhvørvisstovuni⁴.

5.8. Innaneftirlit

- 5.8.1. Virkið skal altíð tryggja sær, at treytirnar í hesi góðkenning verða hildnar, um neyðugt við at gera egnar mátingar og skrásetingar.

³ Kunngerð nr. 147 frá 19-10-1995, um burturkast, og kunngerð nr. 40 frá 09-04-1992, um lívrunnið burturkast frá alivinnuni, seinni broytt við kunngerð nr. 90 frá 28. september 2007.

⁴ Dálkingaróhapp skulu eisini fráboðast til Løgregluna (dálking á landi) ella til Sjóbjargingarstøðina, MRCC-Tórshavn (dálking á sjónum).

- 5.8.2. Umhvørvisstovan kann krevja, at virkið skjalprógvar, at treytirnar í 5.3, um óljóð, ristingar og ljós, í 5.4, um útleiðing til luft, og í 5.5, um spillivatn, verða hildnar.
- 5.8.3. Umhvørvisstovan kann krevja, at virkið ger serligar kanningar fyri at meta um møgulig dálkingarárin frá virkinum.
- 5.8.4. Sýnistøkur og kanningar skulu gerast av persóni ella felagi, sum Umhvørvisstovan kann góðtaka.
- 5.8.5. Sýnistøkur og kanningar skulu gjaldast av virkinum.

5.9. Rakstrarskráseting

- 5.9.1. Virkið skal skráseta hesar upplýsingar:
 - Tal og vekt av framleiddum smolti.
 - Sjúkuútbrot, nøgd og slag av heilivági og viðgerðartíð.
 - Nøgd og slag av rávørum, hjálpirávørum og kemikalium. Databløgð fyri øll kemikalium skulu verða tøk.
 - El- og oljunýtsla.
 - Avhendaðar nøgdir av burturkasti við tilskilan av slagi, móttakara og dagfesting.
 - Røkt av reinsiskipanum.
 - Óhapp, sum hava havt útlát ella vanda fyri útláti við sær.
 - Úrslit og eygleiðingar (checklistar) í sambandi við innaneftirlit.
- 5.9.2. Skrásetingarnar skulu goymast í minsta lagi í 5 ár, og tær skulu vera til taks hjá Umhvørvisstovuni.
- 5.9.3. Virkið skal eftir umbøn frá Umhvørvisstovuni senda inn rakstrarskrásetingar, úrslit av mátingum o.a. í hóskaði uppseting.
- 5.9.4. Umhvørvisstovan kann krevja aðrar skrásetingar enn tær, ið eru nevndar undir 5.9.1.

6. Almennar treytir

Virkið má ikki víðkast ella broytast byggifrøðiliga ella rakstrarliga á ein hátt, ið økir dálkingina, uttan nýggj góðkenning er givin.

Góðkenningin skal altíð vera tøk á virkinum. Øll viðkomandi starvsfólk skulu kenna innihaldið í góðkenningini og vita, hvar góðkenningin er til taks.

Eigaraskifti, navnbroyting ella avtøka skal fráboðast Umhvørvisstovuni.

Umhvørvisstovan hevur eftirlitið við virkinum. Eftirlitið verður útint sambært kap. 7 í umhvørvisverndarlógini.

Í 5 ár eftir at góðkenningin er givin, kunnu nýggjar treytir bert ásetast, um so er, at:

- nýggjar upplýsingar eru komnar fram um dálkingarárin.
- dálkingin elvir til umhvørvislig árin, ið ikki vóru kend, tá ið góðkenningin varð givin.
- dálkingin í aðrar mátar verður størri enn hon, ið góðkenningin er givin eftir.

Aftan á fimm ár kann Umhvørvisstovan broyta treytirnar í hesi góðkenning, tá ið tað er umhvørvisliga grundað.

Henda góðkenning tekur ikki støðu til, um tað er neyðugt við øðrum góðkenningum.

7. Kæruvegleiðing

Henda avgerð kann, sambært grein 66 í løgtingslóg nr. 134 frá 29. oktober 1988 um umhvørvisvernd, sum broytt við løgtingslóg nr. 25 frá 14. mai 2008, kærast til landsstýriskvinnuna við umhvørvismálum. Kæran skal sendast Umhvørvisstovuni, sum síðan sendir hana til landsstýriskvinnuna við umhvørvismálum saman við neyðugum skjølum.

Kærufreistin er fyra vikur frá tí degi, umhvørvisgóðkenningin er almannakunngjørd. Um kærufreistin er úti ein leygardag ella ein halgidag, verður kærufreistin longd til tann fyrstkomandi gerandisdagin.

Jóhanna Olsen
deildarleiðari

/

Una Matras
Umhvørvisviðgeri

Avrit: Sunda kommuna, Oyarbakkavegur 3, Postrúm 10, FO-400 Oyarbakki
Heilsufrøðiliga starvsstovan, Falkavegur 6, 2. hædd, FO-100 Tórshavn
Landslæknin, Sigmundargøta 5, Postsmoga 9, 110 Tórshavn
Náttúrufriðingarnevndin fyri Eysturoyar sýslu, Mýruvegur,
Skráseting Føroya, Postboks 264, 110 Tórshavn